

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani è Societate Iesv Philosophvs Christianvs

Scribanius, Carolus

Neobvrgi. Ad Danubium, 1618

Capvt I. Finis. Ad quem à Deo creatus homo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46524](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46524)

CAROLI
SCRIBANI
E SOCIETATE
IESV
PHILOSOPHVS
CHRISTIANVS.

CAPVT I.

FINIS, cui à Deo conditi. Nam
quidquid hic est, fini destinatus
campus est. sequentur premia,
& clamat è specula conditor cui nati.
Facilis iactura periturorum est. Ig-
nauus his pascitur. excelsior animus,
& qui res sibi, non se rebus metitur,
àternis gaudet. cogitat originis suæ
locum, & se caelestibus parem, peritu-
ris maiorem. Hanc mentem vera
Philosophia imbutam, indignantem
premi morituris, generosioreque cal-
catu spernentem abitura, assidua ha-
rum meditatio dabit.

A

QVVD

VID perituris immo-
 raris anima, solaque
 vanitate grauidis men-
 tem pascis? maiores
 quam vt tam inanibus
 distendaris. viliora hæc sunt quam
 vt tam nobili comisceantur. quid
 ad externa circumfers oculos, &
 admiratione tangeris rerum fors
 cras, fors hodie, adeoque hæc ho-
 ra & momento eripiendarum? in-
 digna generi tuo sunt, & celo cui
 natus. quid auri fulgore, argenti
 nitore, eboris candore perstringe-
 ris? sordent hæc omnia cui animus
 origini suæ Deo confunctus est.
 quid statuas miraris incudibus,
 malleis, fornace & ignibus natas,
 e variatarum antèrupium crustis
 aut Aethiopicis scopulis mendica-
 catas, defrustratas? quid

*Distinctum vario nitore marmoris
 Quod sub versicoloribus figuris
 maculosa oculos hebetat superfi-
 cie? horæ momentum intercurrit
 inter hæc stantia & cadentia, inter*

supe
 loni
 nere
 cum
 moll
 faxis
 terra
 salie
 crisp
 tia?
 tanti
 que
 resq
 nigia
 tantu
 nari
 bus p
 & far
 bili p
 agro
 cua d
 in vi
 mon
 earie
 vuer
 frequ

superbas ceruices inuidiam Baby-
lonico vertici facturas, & vilem ci-
nerem flamma lambente deco-
rum. Quid fontes suo an alieno
molliter labentes, aut præcipitibus
faxis salebratos, & exinde post sub-
terraneam deliquationem purius
salientes? quid flumina & maria
crispis torosisque erroribus luden-
tia? quid fluctus irasque suas mini-
tanti murmure aggerum arenarū-
que repercussu bibentes, sorben-
tesque? momento quo lusere na-
uigia loco sorbentur, nec in assueti
tantum irarumque fraudumque; ig-
nari, sed quibus cum discrimini-
bus pelagi non notitia modò, sed
& familiaritas intercessit, in enata-
bili profundo deuoluuntur. Quid
agros in nemora diffusos, in pas-
cua distentos, in hortos picturatos,
in uineta & oliueta luxuriantes, in
montes, colles, valles, prodigiosa
eaietate collucentes? momentam
uertendis satis est, & ubi se olim
frequentia suffocabat, solitudo est:
A 2 ubi

vbi hortorum nemorumq; in mu-
 tuam æmulationem arte naturaq;
 proludete ingens gloria fuit, ser-
 peus ager & inhospita terra est
 nullo vomere aut sarculo scinden-
 da: & quæ retro supra Palæstinam
 fœcunda, supra nivosos Alpium
 vertices sterilefcit. Quid de serpen-
 tum frontibus, de Indico ac Ae-
 thiopico mari aut fluminibus, de
 pisciũ cerebris verrucas pro gem-
 mis piscatas admiraris? naufraga
 videlicet sine his venustas negle-
 craque iacebat. Adminicula ab hi-
 petenda erant, vt fieret vir gladi-
 mulieri, viro mulier. Quid myrte
 & illustriore quaque fronde, rose
 liliis, lauro, violis ornatum verti-
 cem amplecteris? serua caput inta-
 minatum. Christus illud cum vo-
 let, coronabit in celestibus. Et qui
 florib. coronaris, qui spinis nõ po-
 tes? aut ignoras Christum non ante
 immortalitatis corona donatum
 quàm in Pilati pratorio spinis co-
 ronatus fuit? & non ante glori-

Rege

Regē
 quā
 scrip
 faler
 glaci
 lo? su
 quæ
 ta cir
 lacry
 pum
 aut a
 miga
 mut
 purp
 sola
 quæ
 quoc
 nam
 nari
 nau
 enau
 seip
 imp
 de q
 mne
 tur,

Regem in caelestibus salutatum,
quàm Rex Iudæorum in cruce pro-
scriptus esset? quid gemmas amas
falerno spumantes? quid niues
glaciei que æstiva natantes crystal-
lo? suavius bibitur siti provocante,
quæ contenta sedari est. quid suffi-
ta cinnamomo, thure, aut Arabiæ
lacrymis sparsa? quid myrrhas,
pumicatas, malobathratas vestes,
aut alicuius bestię recrementis fu-
migatas? pudeat ornatum ab illis
mutuari domesticis diues. Quid
purpura gloriaris & maioribus?
solâ virtute distinguimur. pari nâ-
que sorte nascimur, pari cadimus;
quod intercurrit vix comœdiæ sce-
nam implet. Quid voluptates ve-
naris magno luêdas? surdis auribus
naufragos hos Sirenum scerpulos
enauga: & Apostolum omnis ex
seipso pudicitie magistrū, omnisq;
impuritatē execratorem lege: vi-
de quàm validè pro pudicitia in o-
mnem libidinis lasciuiam iacule-
tur, quantaque securi vniuersam

voluptatis siluam cedat & excu-
 dit. cogita denique, quantam
 pœnitentiam hæc tēnis delibatio,
 hæc verecundię auocatio, hæc oeu-
 li de sanctimonix tenore decessio,
 excipiat, partem in ignis, & sulphu-
 ris stagno. tam carè luitur volati-
 cum gaudium, tam labili parantur
 æternæ flammæ. Quid carnem &
 domesticū hostē accensas? nulla ad
 libidinē vis est nisi ipsa nescit quod
 libet, cogi; nec quisquam no-
 lens fornicatur. te ipsum accusa
 qui huic gurgiti manum tradis. ad
 preces & medicantia suspiria te
 conuerte, sin insurgat acrior hostis:
 ad ieiunia & flagra, ad cor contri-
 tum & cinere sordidatum te verte.
 Circumstagnēt stratum lacrymæ,
 integat saccus, & de cilicio asperior
 decumbat culcita. Nescit ferocire
 fame enecta caro, nudaque humo
 & duro illisa saxo, verbereque las-
 fata & domita, & tamquam vo-
 mere proscissa & subacta. Quid o-
 pes cogitationibus metris? magno-
 viatico breue hocq̄ter nō instruitur

sed o-
 deris
 Qu
 sum i
 ra gen
 sis tui
 circu
 lum l
 comp
 inger
 lium
 supra
 strucl
 Deo
 tem,
 illius
 pore
 cius.
 omni
 tum,
 ptuse
 bert
 conf
 ditat
 di, c
 cogi

sed oneratur. & vt omnia possederis, quid comitabitur abeuntē?

Quid corpus denique vniuersum intueris? maior es & ad maiora genitus, quàm vt mancipium sis tui corporis, quod non aliter circumspiciendum quàm vinculum libertati circumdatum, quàm compedes animæ iniectæ, quàm ingentis spiritus carcer, quàm exilium celo nati. Erige te proinde supra hanc carnem & ossa, & substruam sanietem. Cùm visum fuerit Deo, distrahes cum hac Societatem, redibis ad eandem imperio illius. hoc tamen quo sociaris tempore, non sis equarum partium socius. animus ad se ius omne trahat, omne dicat. Vis verum dominatum, veram libertatem? contemptus corporis certa ac propè sola libertas est. Hinc libertati plurimum confert originis suæ finisque meditatio: simulque in apertum prodi, optimaque tui parte meliora cogita. in mundi artificem aciem

sonnerte: qua ratione tantam mole in legem & ordinem digesse- rit, sparsa collegerit, confusa distinxerit, corpus quo cingeris figu- lauerit, animam infuderit, inspi- rauerit.

Quid viuis capite dimisso? ce- lum teque adeo ipsam anima intu- ere & cui condita, scies qua sis, quantumque & cui debeas. Ope- voluptas, honores condiderunt? illis te debes. delicia, mensa, pocula, risus, ioci, diademata, tiara, pur- pura te condidit? sequere condito- res, ingratus, si non sequeris. nam quid non debes conditori? quod olla figulo, quod naus fabro, quod conflatori vitrum, ac maiora etiam conditori debes: qui non aliunde, vt illi, mutuatus materiam est, qua- si aliquid debeas materia: omnia illi debes, a quo vno habes quid quid habes. illius ergo nutui pare, obsequere imperijs. reliquorum iussa nouercalia sunt. & non libe- rum te condidit? quid libertatem obstrin-

ob
lib
did
ma
tor
no
figu
ris p
ad
tuo
aur
gen
tas?
tu p
ille
mul
mul
tori
te d
qui
spol
indu
que
erig
rato
xter

obstringis seruitio alieno? frueret
libertate quâ te donauit qui te cō-
didit. summa donauit. utere sum-
ma, nulli obstrictus quàm condi-
tori. & indignum generi tuo, alie-
no te teneri obsequio nobilissimi
figuli vas nobile, primi condito-
ris primum opus es, quid te abijcis
ad inhonora, & indigna generi
tuo? quis adamantem vimini, quis
aurū Ierquilinio credidit? at quid
gemma & aurum, si te ipsum cogi-
tas? pars illa sunt ignobilis terre.
tu pars magna magni conditoris.
ille terram, & quidquid in illa, fa-
mulam creauit tibi. quid ergo fa-
mularis famulæ degener condi-
toris? quid seruis domina? purpura
te donauit, diademate, sceptro,
qui te condidit, Rex pater. quid te
spolias concessis, ut mancipium
induas? memento generis. ac si
quæ te tangit gloria tanti patris,
erigere ad maiora, & digna impe-
ratorio patre sceptrâ te manent
æterna, quid circumfers oculos ad

Peritura? purpura te spectat calor-
 rum prima, quid vili tegeris sago?
 regna te vocant calororum nobilif-
 sima, quid circumspicis casas por-
 corum haras? imperia te expectant
 patris, quid pistrinū cogitas, tran-
 stra & remos? quousque siliquis
 pascis ventrem, regia dignis men-
 sa? quid thalamum meditaris ser-
 ne bis captæ, regio pognatus toro?
 patrem & conditorem cogita celo-
 rum regem. illi seruire, regnare,
 illi famulare, imperare est. reliqua
 omnis seruitus infra genus tuum
 est, infra mancipium latrinarum
 est. tolle te anima ad calorū maxi-
 ma, ad quæ te condidit Rex pater.
 contemne has opes, honores, vo-
 luptates terrarum vile pabulum.
 sed & odisse debes, quæ te patria
 exuunt hereditate, regno, diade-
 mate, sceptro, purpura. protere
 pedibus, constringe loris, doma
 & frange verbera, ne serius indo-
 leas manicas & compedes & du-
 ram seruitutem, ne serius inclames,
 & non

& non--profutura spargas lamen-
ta. quid enim proderit capillorum
& barbæ vulsio, quid pugnis genæ
liuentes, quid dorsum flagris, quid
inediâ niacerata adeoque enecta
caro, quid rugitus & fletus, & alta
suspiria, sub seuo immitis doming
& nulla prece pacandæ imperio?
antè deuit. antè seruitutem pati
docenda fuerat caro, dedocenda
imperare. antè honores, opes, vo-
luptates famulatum docendæ, im-
periū dedocendæ fuerant. neque
enim hæc imperijs condita, sed
mancipatui sunt. parère discant &
imperia ferre quæ seruituti nata,
imperent qui imperio nati. non
recedamus ab hac lege æterna, re-
gula est falli nescia, ad cuius nor-
mam flectenda reliqua. nec errare
possumus si hanc sequamur ducē,
reliquus omnis ducatus de fallacia
est, mēitur libertatē, ad seruitia te
vocat & dura imperia cōtēne. vin-
ces, si contempseris: peristi, si ob-
secutus fueris. quantumque rece-

dis ab hac regula, tantum recedis
 à magno vero. Quantum verò ac-
 cedis ad illas mètitę libertatis pol-
 licitationes, tantum ipsi accedis
 mendacio. cui qui se credit, quid
 exspectet solidę rei? imò, quis illo
 hostis nocentior, quis fallere do-
 ctior, quis circumuenire peritior?
 & tu te credes hosti, credes armato
 inermis? sanguinem sitienti, vitę
 insidianti, & sola morte, & morte
 æterna saturando? accipitri colū-
 bam, ouem lupo, gallinam vulpi
 quis prudens credidit? virginem
 lenoni quis commisit, & recepit
 virginem? castam lupanari qui
 tradidit, castam reperit? adolescē-
 tem qui verecundia etiamnum in-
 tegra in triremes coniecit, post fla-
 gra & socios & sęua vincula repe-
 ritne erubescens, & ad non-ca-
 sta verba rubore plenum? eadem
 à mendacio spera. quantum credi-
 disti, tantum perdidisti. totum te
 credidisti, totus periisti. nec pos-
 sunt simul stabulare veritas & mē-
 dacium.

dacium. nec vna anima aduersan-
tia imperia, & pugnantes patitur
dominos. vni te addicas necessum
est, & vni tantum. nesciunt enim
sociū hęc imperia, sed nec admit-
tunt comparem. in cuiuscunque
proinde verba iuraueris, alterum
hostem cogita. mendacio te ob-
strinxisti? inimicus factus es veri-
tati, conditori, Domino, Regi, pa-
renti, & iuratus hostis. huic si te
addixeris, hostis factus es menda-
cio, opibus, honoribus, volupta-
tibus hostis. Vtrumque in tua ma-
nu est. vide cuius te tuaque auspi-
ciis & fidei tradas, cuius signa mi-
les sequaris.

Antequam tamen te cuiuscquam
sacramento addicas, vide cui plu-
ra debeas, aut si fors alteri omnia
debeas. Si omnia debes, quo iure
te tuaque transfers in non domi-
num? aut qua fronte creditorem
dominumque fraudas suo, & de
alieno liberalis donationes insti-
tuas? Non est viri ad equitatem cō-

A 7   positi

positi aliena erogare. latronis est,
 & qui pudorem exuit cum consci-
 entia; furis est, & alieni possesso-
 ris, qui munificus plurimum de ra-
 pina, liberalis de furto est. de tuo
 ut largus sis, nemo vetat. de alieno
 qui potes? nunc serio discute, si
 quid possideas tuum, si quid non
 alienum. tua si possides, tua lar-
 gire; aliena si possides, redde do-
 mino rem tibi creditam. nam quae
 haec impudentia negare domino
 sua? Hic vide an aliquem reperias
 cui omnia debes. conditori Deo
 non omnia debes? non ab illo pre-
 cario possides quidquid possides?
 imò non solo questorio possides
 iure, quaecunque possides, ratione
 redditurus rei commissae? quis vil-
 licus domini agrum arrogavit sibi?
 sed & propiore etiam titulo quid-
 quid habes possidet qui te condi-
 dit. vindicatio nimirum iure,
 cum è dira servitute, & non iam te
 ultra tuum in libertatem vendica-
 rit potenti dextera, iusto aduersa-

rium

riū bello prosequutus, iusto victo-
ria potitus, qua te suum fecit iusti
belli prædani iustam illius ergo es
qui te iusto bello fecit suum. volū-
tario tu mancipatu libertatem ti-
bi à conditore concessam vendi-
deras hosti, & tenebaris vinculis
vltro ex venditionis, seruus factus
cui imperare debebas. tuus ergo
iam non eras, in alienā enim pos-
sessionem iusque concesseras spō-
tanea traditione. ex hac quicunq;
re eripuit, dominus tibi factus est.
& victores, omnium sententia, in
visti iura succedunt. Victoris ergo
es, & potiori iure quā prioris
domini; qui te fraude plectum
& dolis malis, mentite libertatis
spe in seruitutem duxerat omniū
infelicissimā. at victor tuus iusto te
bello fecit suū. quid igitur te sub-
trahis obsequio illius? quid veterē
famulatum cogitas, Aegypti ollas,
alia & capas? indignus vindicta,
libertate, munificentia es, si vete-
rem meditaris seruitutem. Quid,
quod

quodd emptionis titulo factus sit
 Domini qui te emit? nec vllus hic
 retractui locus. sin pergis vrgere,
 redde pretium quod pro te pendit
 qui te emit. si non potes, quid fa-
 tuo conatu iura inclamas, vis rem
 alienam sine pretio, aut vis aliena
 possessionem gratuito concedi?
 non vult exui possessione sua em-
 ptor. quis coget inuitum? Iezabelis
 hęc imperia sunt. vindicantes ten-
 tiant canes. denique pretium red-
 de, & tuus eris. quid reddes? nu-
 dum te emit. quid pendere nudus
 potes? & intuere pretium quod
 nullo compensari pretio potest.
 infiniti enim pretij pretium fuit
 quo te emit, qui te emit. neque e-
 nim corruptibilibus auro, vel argē-
 to redempti sumus, sed pretioso san-
 guine quasi Agni immaculati, Chri-
 sti, & incōtaminati. Sanguine ergo
 empti sumus, sanguinē reddamus.
 At quē dabis? alienū? de alieno vē-
 dicare tuanō potes. tuū? quid habes
 tuum qui totus emptoris es? & vt
 aliquid

1. Pet. 1.

aliquid habeas tuū, quæ compara-
tio finiti ad infinitum? q̄ sanguinis
tui, & Christi, Domini, Regis, con-
ditoris, & Dei tui? frustra ergo de
retractatione cogitas impar nume-
rati pretij, cumque triplici titulo
illius sis, Conditoris, Victoris, Emp-
toris, cur non totum te obsequio
illius mancipas, cuius tot nomini-
bus totus es?

Quid honorum & opum, du-
ra te seruitute obstringis? quod tu-
um est obstringe te ipsum non po-
tes, neque enim tuus es. nec qui te
condidit, auro te, sed sibi condi-
dit. illi famulare, & illi soli, à quo
solo habes quidquid habes, nec
deerunt thesauri, *qui non vetera-* Luc. 12.
scunt, non deficientes in cælis: quò
fur non appropriat: neque tinea cor-
rumpit. Neque condidit te vt ho-
noribus seruire. sibi te condidit
illum sequere. ab hoc dignitates
spera semper victuras, nunquam
merituras.

Non condidit, vt mundi te vo-
lupta-

Inaptatibus dares. conditorem imi-
tare. nulla voluptas celestium a-
mori componenda. Et illa volup-
tas solida & vera est, quæque sola
voluptatis nomen meretur, cum
liquefcit anima conditori suo im-
plexa. dulces amplexus, grata ba-
fia, optati nexus, *super mel & fa-
vum* & quidquid amabile! *Oscule-
tur me osculo oris sui. quia meliora
sunt vbera tua vino, fragrantia un-
guentis optimis. Et Fasciculus myr-
rha dilectus meus mihi inter vbera
commorabitur, anima enim mea li-
quefacta est ut locutus est. nec iam
ultra mea, sed illius est cum rapitur
non iam sua. hinc ille raptus vsq;
ad tertium celum cum audit arcana
verba quæ non licet homini loqui ex-
inde iam ex Saulo feroci persecu-
tore, Paullus vas electionis, ut por-
tet nomen Domini coram gentibus
& Regibus, & filiis Israel. Cælo di-
gna voluptas, cum saucia procum-
bit anima confixa iaculis amoris
manu non iam sua, sed vulnerato-*

Cant. 1.

2. Cor. 12

Act. 9.

gis

ris sui. vt in clamare possit, vulne- Cant. 4.
rasti cor meū in vno oculorū tuorum:
 cum iacet languida, amico languo-
 re, nullius nisi amati reuocanda
 manibus; & audet, *Fulcite me flo- Cant. 2.*
ribus, stipate me malis, quia amore
languet. cum voluitur ebria, vino
 illius madida, qui in cellaria sua, in
 cellam vinariam introducit & pro- Cāt. 1. 2.
 nocat amantes, *Comedite amici &*
bibite & inebriamini carissimi. Ma-
 debat hoc vino quæ cantabat, *Bo-*
trus Cypri dilectus meus mihi, dedit Cant. 17
michi poculum ex vino condito, & mu-
stum malorum granatorum, mada-
 bat & illa quæ videbat amantem,
 & putabat hortulanā, parata me- Cant. 8
 dios ire in hostes, & humeris ama-
 tum deferre è prætorio Præsidis, è
 militari custodia. Sed & illa felix
 voluptas est, eum cæca quiescit ani-
 ma luminibus capta. cepit amatus
 & amica lumina inoculauit suis.
 felices oculi qui nihil vident extra
 amatum, quem quærunt *per vicos*
 & *plateas,* nec dimittunt postquā
 in-

- innenerunt: cumque vite huius fa-
Phil. 1. stidio in clamat, *Cupio dissolui &*
esse cum Christo; moriturque & de-
 ponit amicam animam in amati
 sinum, & amico condit pectori.
 Mors beata, & qualem optem huic
 animæ? quid te delectat viuere vi-
 ta hac misera? potes amati. ô viua
Gal. 2. iam non ego, viuat verò in me *Chri-*
stus. moriebatur hac morte cuius
Phil. 1. hæc verba, *Mihi viuere Christus est,*
& mori lucrum. moriebatur ille
Luc. 2. cuius cygnea hæc vox, *Nunc dimi-*
te seruum tuum Domine secundum
verbum tuum in pace, quia viderunt
oculi mei salutare tuum. Illa deniq;
 mille votis optanda voluptas est,
 qua amoris magnitudine tanquã
 Oceano immerfa natat anima,
 hauritque plenis faucibus amoris
 elementum, quo tanquam mente
 iam alienata, furenti que, quã sa-
 pienti propior, vix verborum ac
 ne cogitationum suarum conscia,
 nihil præter imo nata pectore su-
 spiria, & nullo connexa vinculo
 iacu-

iaculatur vota; exulant hinc orationis illecebræ, dictionis fucus, & quęcunque verborum amœnior contesseratio; rustica hic omnis eloquentia est, & tanquam profcissa vomere, aut rastris malè adnexa. Hæ sunt voluptates amatis animæ, quarum minima tam longè distat ab omni voluptate humana, quantum ab homine Deus. cuius etiam opes & honores si cum sæculi huius componantur, maiore se iunguntur interuallo, quam ab Oceano stillicidium situle, quam lucernarum infima à sole maximo.

Deo ergo conditori tuo, cui soli cõditus es, te totum consecra. Neque enim ad aurum & voluptates & sæculi magna te condidit Dominus, sed sibi & sibi soli, sibi vendicavit, emit sibi. cui quantã vitę tuę partem tribuas, seriò considera. mediam, quartam, decimã, an vicesimam? quantum impendis, tantum amas. impendisse enim amasse est, erogationis enim causa

caussa amor est. metire. non potes
errare. tantum obsequij, quantum
amoris; quantumque amoris, ob-
sequij tantum est. nam vt verbo
dicaste amare, re neges, quid nisi
teipsum fallis? sanè conditorem
non fallis, qui obsequio metitur
affectum. etiam prudentissimus
quisque tantum fidei verbis adhi-
bet, quantum videt operis. verbo-
rum pondera res sunt. hæc si tollis,
verbaque das solitaria rebus vi-
dua, quid nisi infantie das bullas,
nudaque re cymbala?

Ex his scire potes quantum de-
beas, qui tot nominibus omnia
debes. potes scire quantum tribuas,
si affectum, si res, si tempora cogi-
tas: potes ex eadem regula scire
quantum ames, cum videris quan-
tum tribuas, quemque ardentius a-
mes, cum videris in quem plus stu-
dij, sudoris, laboris, temporis, ob-
sequij impendas. potes denique
intelligere à quo premia speranda
tibi. Affectus operisque merces
premia

præmia sunt. aduersantibus verò
seruire, veritati & mendacio, luci
& tenebris, vindici & raptori, ser-
uitutis & libertatis tuę domino,
impossibile. *Nemo potest duobus
dominis seruire: aut enim vnum odio
habebit, & alterum diliget: aut v-*
num sustinebit & alterum contemnet.
Non potestis Deo seruire & mammo-
ne. atque hinc olim illæ voces: V-
quequo claudicatis in duas partes?
si Dominus est Deus, sequimini eum;
si autem Baal, sequimini illum. Ha-
bes Deum emulantem, Deus est
emulator, non fert rivalē; habes
zelantem, Dominus zelotes nomen
eius Et, Zelatus est Dominus terram
suam. Et, Ego sum Dominus Deus
tuus fortis Zelotes, cui omnis ali-
orsum oculus de maligno est. quid
dimidias obsequia? audi querentē.
Vtinā frigidus esses aut calidus, sed
quia tepidus es, & nec frigidus, nec ca-
lidus, incipiā te euomere ex ore meo.
tepidū detestatur, in quo dimidiati
obsequij exēplar lucet. calidū vult

Matth 6.

3 Reg 18.

Exod 24

1oel. 22

Exod 10.

Apoc. 3.

EX-

ex solido nimirum suum : neque enim dimidiari obsequio vult Deus. aut sanè frigidum, conditori suo frigidum, vt qui totum se transtulerit in obsequiū alienum. medium tepidum, nec vnus nec alterius obsequio mancipatum, abominatur vt vomitum. Neque tamen frigidum illum amat, sed quòd ille facilius se totum flectat ad conditoris sui obsequia. Zelo enim quodam in alienum famulatum fertur, totumque se suaque in illius obsequia effundit; qui si edoctus errorem agnouerit, pari quoque alienum, ardore conditorem amplectetur, totumque se sacrabit Deo qui antè mammonæ. At ille tepidus, cū nullo aut solo medio tangatur zelo, medio concaleat & stū, hæret medius, nec vni se vtriusquam aut alteri parti dicat. neutri amicus, vtrique suspectus, quia neutri fidus. cū vera stare fides non possit in tam pugnantibus obsequiis.

Intueat

Intueamur dehinc præmia v-
triusque seruitutis. momentanea
huius sæculi, æterna conditoris
sunt. quàm dispar militia, in qua
temporaria & æterna stipendia?
quàm infelix sæculum, quod vt
momentum præmiet, æternum
cruciat? quàm dolo plenum, cum
dubio plurimum euentu ludat a-
mantes, & è multis millibus vix
vnum alterumue amplectatur, què
ad sperata prouehat; prouectos-
que in ipso limine destituat, quasi
ad hoc prouexerit, vt altiori præ-
cipitio locus esset? quàm fortuna-
ta conditoris præmiatio, quæ mo-
mento manum retrahit, parca hic
donorum, vt largâ æternum præ-
mia profundat dexterâ; quæque
certo latoque euentu amatorem
omnem donat voto maioribus.
Vtrumque serius scrutator cogita:
Maturam deliberatiorem æterna
poscunt. Non sunt hæc summis di-
gitis, ac quasi per capillum, tan-
genda, introspectienda singula, nec

B nudis

nudis sponſionibus fides admo-
uenda. cogita pendere ab hoc de-
lectu vtramque æternitatem, felicē
infelicē. non ſunt pilæ, aut infantiz
nuges, nec quæ redhaberi ſemel
amiſſa poſſunt de æternitate ob-
ſequij huius omnis delectus eſt. ne
fide promiſſis incomitatis, ne
blandientibus crede genis, non
ori aut oculis ſuaue ridentibus, lu-
dentibus. fella latent ſub hoc fa-
uo. ceruſſatæ genæ meretricem ſu-
am loquuntur: frons ſtibus diſten-
ta lenonem ſapit. micantes oculi
ac multa promittentes altas cogi-
tationes fouent, & alioſum velie-
ficantes: neque ſemper riſiſſe pro-
batum prudentibus. res ama, res
cogita. rebus præmia & ſperata
metire, & ſecurè te dabis partium
alteri. res deinde rebus compara-
nucleum nucleo. corticem con-
temne. ſi ambit ſaccarum ignobi-
lis canna, ſi venena continet flo-
amœnior, quid canna & flore ren-
meti

me
ve
eq
an
&
de
fec
tor
riu
nu
gat
aut
an
lio
dar
riu
tue
im
tan
ties
ind
Tib
ter
ign
no
po

metiris? in latentia componē. Si
vestit porcam purpura regia, si
equum nobilem vile stramentum;
an stramine & purpura de porca
& equo statues? si virgo paupere
decumbit strato, si toro meretrix
fedet aureo, an castitatem metieris
toro? Cincinnatum ab aratro, Cu-
rium à leni foculo, Fabricium à te-
nui mensa iudicas? à fistilibus A-
gathoclen, à ligonibus Marium?
aut plebeias contemnis Deciorum
animas? nimirum magnus tibi He-
liogabalus, magnus Caligula, Sar-
danapalus, Phisico, Dionysius, Da-
rius magnus. quid de Socrate sta-
tues, Epicteto, Platone, Scauola?
imò vt nostra, certiora & maiora
tangamus, quid de Laurentio sen-
tias in craticula ridente? quid de
indignante vinci Decio? quid de
Tiburtio prunas calcante? quid in-
ter ora leonum de magnanimo
Ignatio? inter verbera de Valeria-
no, inter flammās de Polycar-
po, in equuleo de Vincentio

B 2 inter,

inter sagittas de Sebastiano, inter
 leones de Ianuario, inter plumbas
 de Gordiano, inter scorpiones
 de Basilide, inter liquatum plum-
 bum de Feliciano, inter clauos de
 Marcelliano, inter secures de Pro-
 thasio, inter fluctus de Nazario?
 etiam virgines tormenta rident
 minis que pœnisq; superiores, tre-
 pidante carnifice, ceruice stant in-
 domita, quasi in aliena pelle saui-
 rent vngulæ, cruces, enses, clauis,
 flamme. Aut cuius tu sortem de-
 ligas, Petri an Neronis, Laurentij
 an Decij, Ignatij an Traiani, Poly-
 carpi an Antonini, Sebastiani an
 Diocletiani, Tiburtij an Severij,
 Vincentij an Daciani, Gervasij an
 Anastasij, Nazarij an Anolini, So-
 teris, Susannæ, Agnetis an Maxi-
 miani, Agathæ an Quintiani, Ce-
 ciliæ an Almachij, Domitillæ, Eu-
 phrosinæ, Theodoræ an Domitia-
 ni, Christinæ an Iuliani, Priscæ an
 Claudij, Lucinæ an Paschasij, Catha-
 rinæ an Maximini? imò cuius no-

Regi

Regis aut Imperatoris, exitum præferas Paulli, Benedicti, Bernardi, Dominici, Francisci? cur non sequeris vitam, quorum probas exitum & coronam? audi ex his vnū,

Quid queris? vino, & regno, simul ista reliqui,

Quæ vos ad calum effertis rumare secundo.

Imitare, si regnare dulce. An si delectus hic detur, vitamne anteferas Constantis, Iuliani, Valentis, Maximi, Copronymi, Commodi, Eudoxie, vite Antonij, Basilij, Nazianzeni, Nysseni, Chrysostomi, Ambrosij, Augustini?

Non pigeat imitari quorū agones miraris & prædicas. Pares præmio qui lucta pares sunt, pares corona qui cursu & pugilatu pares, pares victoria qui pugna pares, pares exitu qui vita pares. Ne pigeat sudasse, vulnera tulisse, sanguinem fudisse. Indeficientia semina hæc sunt æternæ messis, nullo morituræ æno, nullo minuendæ. Tanquam

B 3

inter

inter immania saxa rapidi torren-
tes, sic inter confragosa suspiria
currere sudores, magna vos ma-
nent premia. Athanasios, Cyril-
los, Paullinos, Hieronymos, Hi-
larios, Gregorios, Remigios, Mar-
tinus, Anselmos cogitate. Tan-
quam perruptis flumina aggeri-
bus, aut indignantia claudi maria,
proflue sanguis meus, totusque
impatiens moræ, quasi diffractis
quaquarepagulis, proflue venis.
Magnos Cyprianos, Felices, Vita-
les, Blasios, Fabianos, Stanislaos,
Cantuarienses Thomas, Soteros,
Caios, Sabinos, Cletos, Anicetos
cogita. quo liberalior fluxus, eo
liberalior premiatio est. non per-
dis sanguinem, cum fundis, celo
reponitur, quidquid hic Deo suo
fluit. ibi reperies diuite seruato,
certo reconditorio: tantum con-
ditori tuo currat hic sudor, fluat
sanguis.

Quid dubius hæres miles? du-
cem sequere. prior ille iuit in ho-
stem

stem; prior vltro nea vulnera excep-
pit; prior sanguinem prodegit.
quid parcis tuo? quantum parcis,
tantum perdidisti: quantumque
perdidisti, tantum seruasti. digna
viro cogitatio, perdere vt serues.
mentior, nisi ille præt exemplo,
qui te condidit. perisses, nisi ille
sanguinem suum prodegisset; pe-
risses, si vitæ auarus sanguinem ser-
uasset. profudisse, seruasse fuit.
imitare. errare non potes illo du-
ce. aliorsum si cogitationes flectit,
parcens sanguini, peristi. nulla ad
cælum via est extra illam, quam
sanguine suo strauit libertatis tuæ
vindex. imitare. modicus labor
æterna dabit. felix commutatio
momentanei cum æterno. potes
hoc frui, si contemnis illud. fatu-
us, si negligas. contemne. non po-
tes falli, si conditori inhæres. fal-
leris, si ab illius deflectis vestigiis,
tantumque falleris, quantum defle-
ctis. ne dubita. calcanda eadem se-
mita est. nam si parianda gloria,

pariandus & sudor & sanguis est. Dissimiles agones dissimilia poscunt premia, disparia studia dispareres fortiuntur euentus, nec eadem corona à pugnantibus, aut eadem palma à diuerso venit certamine; nec ad vnum terminum contrariè ducunt viè.

Sin tibi blandiris de aliena via, errasti. Vbicunque non repereris magni Ducis tui vestigia sanguine signata, aberrasse te scias. Quid hères? sanguis sudorq̄ue te docebunt, què via ducat ad cœlum, Lata, plana, amœna est, floribus confita, fontibus irrigua, prospectibus varia? non est illa Angusta via est, tribulis & seminata saxis, ascensu ardua, sudore madida, sanguine purpurata quæ ducit ad cœlum, perfer, & obdura, angustias has non multo post excipient nullo fine terminandæ amœnitates, opes, delitiæ, honores, lætitiæ, voluptates, conditori tuo sociatæ. Laxitatem illam planam, lætabundam, momen-

momento post excipient gemitus
& stridor dentium, & miseranda
in ignibus demonum associatio.
delige. delectus in manu tua est.
non deerit ille qui sudore, vulne-
re, sanguine viam strauit, tantum
ne defleste ab hac via. Dura & a-
spera est? intuere Ducem. Igna-
nus miles est, qui defleat ab itine-
re, aut ducem sequitur gemebun-
dus. Hostibus circumfessa est? quid
trepidas Duce praeunte? non nisi
furca & fune dignus miles est, qui
circumspectat effugij loca, & de-
stituit, intrepidè praeuntem du-
cem. Sanguine paranda? à colo &
acu veniunt hæ voces. Sanguine
vir accenditur, sanguine in spem
victoriæ venit. Reliquus omnis la-
bor de puluillo nascitur. Procul
hæ cogitationes molles, mollem
dominum lassantes. Ad magna te
vocat qui te condidit, magna
spondet, & ostentat magna. Ma-
gnos animos gere, vocationi,
sponsioni, præmio pares. Ad ma-

gna te inuitat magnus Deus, faci-
 lis ad gloriam, coronas, trium-
 phos. erigere ad magna. solo celo
 reposita hæc magna sunt. ad hoc
 cogitationes omnes flecte, vitam,
 studia, mores, sudorem, sangui-
 nem. facies, si cælum, si Deum co-
 gitas, si repositas alteri vitæ opes,
 voluptatem, gloriam, eo citius his
 omnibus donandus, quo celerio-
 re gradu decurris ad illa magna
 sponfore & largitore Deo. quo
 enim citatior cursus, eo vicinior
 meta est. sed & quo plus eroga-
 neris, eo liberaliorem senties Dei
 manum. vnum erogasse, centum
 vicisse est, imò millia parasse &
 possedisse est. felix mutuatio tam
 largâ usurariâ manu fœneranda,
 fortunata donatio tam fœcundâ
 remuneratione reponenda: pru-
 dens elargitio quæ te nō post mul-
 tum in possessionem ducet opum
 æternarum, perennitati & Deo
 commensurandarum. Nam quæ
 hæc vita est, si æternæ cogitas? mo-
 mentum

men
 quic
 pon
 com
 man
 mir
 uis
 ann
 que
 trui
 sui
 nul
 qui
 cur
 reli

I
 nat
 itce
 cry
 fau
 ces
 in h
 dia
 his
 bus

mentum vnum, ac ne momentum
quidem, si cum perennis com-
ponatur. arenam vnam, Oceanum
confer litoribus; guttam vnam
mari quocunque se diffundit. &
minor his humana vita, quantum-
uis in centesimum ac millesimum
annum porrecta. guttarum nam-
que arenarumque spoliatione mi-
nui res illæ possunt & ad ultimum
sui deduci; at annorum numero
nullo de immensitate sequentium
quidquam detraxeris; quantum-
cunque enim sustuleris, immensa
reliquatio est.

In hanc ergo eternitatem cui
natus es, mentem oculosque con-
iice, in hanc cadant profuturae la-
crymæ, ducanturque imo pectore
fauista suspiria: eant in hanc pre-
ces vota que nullo fine minuenda,
in hanc cogitationes omnes, stu-
dia, sudoresque fluant. nihil in
his reperies quod mœrore, fleti-
bus, aut pœnitentia eluendum sit.

Alio si cogitationes studiaque referas, aberrasti. Neque opus in hanc rem magnis documentis, non oratorio aut philosophico robore. res loquitur. nec quisquam adeo infans est, quin æterna perituris anteferat. omnes illa vouent, & intimis animis adprecantur. in medicorum delectu error est. & ad illa tamen natura nos pellit, ducit ratio, maiorum omnis retro æu exempla: Christusque vita & præceptis, etiam interminationibus interpositis, ad eadem nos ducit: multorumque in contrarium aberrantium diro & pœnitendo heu nimium exitu monemur. Quid haberemus dubij, aut ignorationem præteximus? causa nulla est. nec quisquam ignorare potest, neminem natum huic vitæ. Deo nati illi conditi sumus: illius obsequio iam inde à natiuitatis ianua mansipati.

Iam quis nesciat impossibile esse, Deo seruire & huic sæculo? volupta-

lupt
dul
frui
Epu
quid
habe
ta m
Ea
Ha
A
Etal
vtru
miru
na in
ram
beat
tam
nio
uen
rare
here
ris.
nita

luptatibus, opibus, gloriæ hic indulgere, & iisdem in posterum frui? nimis nobis clarè Lazari & Epulonis exempla, quid sperare, quid metuere debeamus; edicunt. habemus in hanc rem veteris Poëtæ monita.

*Ecquid agis? duplici in diuersum
scinderis hamo?*

*Huncine an hunc sequeris? subeas
alternus oportet*

*Ancipiti obsequio dominos, alter-
nus oberres?*

Et alterutrū tibi deligendum, cum vtrumque negatum. paucorum nimirum hic annorum felicitas æterna infelicitate donanda, aut annorum non multorum labor æterna beatitudine præmiandus. alia si cogitamus, fallimur, & doloso lenocinio nos ipsos in fraudem noxio euentu impellimus. non potes errare Christi vestigiis & monitis inherendo. erras, ab his si deflexeris. Nunc quæ prudentia est, æternitate propositâ, beata vna & fe-

B 7   lice

lice & æternis associata gaudiis; misera altera & infelice & æternis ignibus comitata, periculis se exponere, quibus & illa frustreris, & ad hanc damneris poenitudine æterna?

Durum tibi fortè est carere his ridentibus & vltro blandientibus, magnaq; spondentibus vitæ commodis: & suaue erit ignibus arde- re, æternis? dulce, gaudiis exclu- di æternis? cogita deinde diuitis illius ipsonis incertam conse- quutionem, dum plerique in nec- dum animato culmo, in gramine, ac semine etiam cadunt priusquam optatis fruantur. cogita possessio- nis breuitatem, dum vix à supre- mo gutture libatis rapimur fistendi iudici, & æterna sententia ferien- di. maximè cum non magno ne- gotio excutere à te possis hæc mol- lia, melleamque hanc decipulam ad perennatura tormenta ducen- tem, ad ignes nullo sine restingu- endos, nullo mitigandos. fides in- uenta?

mentæ? præcipiti cursu fugit, ducit-
que vnde nunquã cum semel ven-
tum est, patuit reditus. noli te fa-
tua spe conicere in locũ seræ pœ-
nitentiæ. memor illius,

*Gravis animi pœna est quem post
factum pœnitet,*

Maximè si irreuocabilis euentus
est, qualem videmus in æternitatis
delectu. semel adiudicatus igni-
bus, semper es. nulla enim ex his
remeandi ratio, nulla eludendi est.

Fors saniora amplectêris senex
& falci iam matutus funeriq; pro-
pior. non meministi illud Poëtæ:

*Nemo iam Diuos habuit fauente
Crastinum vt posset sibi polliceri.*

*Res Deus nostras celeri citatas
Turbine versat.*

Et alterius?

*Quis scit, an adijciant hodiernæ
crastina summa*

Tempora Dî superi?

Quis, an horam vnã?

Prudens futuri temporis exitum

Caliginosa nocte premit Deus,

ridet.

ridetque si mortalis vel momentum sibi spondeat. labimur miser, fluminis instar, nec cuiquam fida statio est, momentumque momento premitur, omneque miseris pro lethali est.

Ille potens sui

Latusque degit, cui licet in in diem

Dixisse, Vixi: cras vel atra

Nube polum pater occupato,

Vel sole puro.

tibi Deus vixi, caeloque cui me condidisti.

Et ut quam maximè securi simus de vita longiore, nonne

Rarum est felix idemque senex?

ita rarissimum est post insolentem iuventam, improbosque mores, post opes, dignitates, deliciasque, tutiora senem sequi. maximè cum hæc morum emendatio à solo Deo pendeat, quem in iuventute neglexisse, in senectute spreuisse est.

Lusit Poëta in non dissimili re,

*Elleborum frustra, cum iam cutis
agra tumebit,*

Posceat.

Poscentes videas. venienti occurrere morbo.

antè nimirum prudenti præcautione medicamina perennaturæ valetudini paranda. sin differimus in prouexam ætatem, ferè immediabile malum est, quod omnem fugit quantumuis doctam medicam manum. nam qui cum ætate inualuerunt morbi, plurimum non nisi cum morte ponuntur. nimis altè annosa hæ radices terram occuparunt, quàm vt vomere aut ligonibus proscindantur. ignibus opus est, valentissimis scilicet remediis, qualia legimus in Saulo, Magdalena, Zaccho, Latrone. at quis hæ nobis polliceatur, & in paucorum horum numero statuet, tot millibus pereuntibus, vanaque sequuntur emendationis spe in omne æuum delusis. temerarius ille est, & fatuo proximus, qui paucorum exempla sequutus, non sueta hominibus tentat ire via; seque animamque fortuito euentui comittens

tens

tens de æternitate tanquam de du-
pondio ludit. ac quasi ab vno alex
iacu, stolidissimo ausu, æternatur
ra appendit. quanti perierunt ina-
ni hac spe fulti? quot millia rapuit
fouetque æternus ignis, in sensum
emendationem castosque mores
seruantia?

*Ex vitio alterius sapiens emen-
dat suum.*

Felix cui hoc concessum, qui que
sæpè illud voluit secum,

*Bonum est fugienda aspicere alieno
in malo;*

vt miserum est aliis fugienda in
se exempla dare. doceant nos
alij infelici procrastinatione, do-
ceamus nos alios tempestiua
morum in melius commutatio-
ne.

Quid si extremi omnes plebe-
iorum, vltimi que trahariorum,
regna

regna cogitent & imperia? non
inclames, Erratis miseri, paren-
dum Deo vocanti, sua quæque
fors quemque manet. non sumus
omnes imperiis nati: pauci à Deo
ad scepra & diademata parantur.
nam si omnes imperabunt, quis
obsequetur? similibus animum
instrue & obfirma. Nam vt per
pauci à Deo ad imperia delecti,
ita fors rariores etiam ætate iam
denexa ad meliora transferunt.

Quare dum per annos viresque
licet, in Dei obsequium, cui soli
conditus es, totus concede; illi
iuuentutem nobilissimam partem
tui sacra dicaque, æterno non
multo post donandus regno cui
natus es, æterna decorandus co-
rona: quæ, nisi aliorsum desse-
xeris ab hac semita, hereditario
iure tua est, emptitio & vindica-
titio iure tua, sanguine nimi-
rum vnigeniti Dei Filij parata:
tantum

tantum non indignum te redde
 cui hic sanguis fluxit, cui hoc gra-
 tuitum pretium depensum est, cui
 beata felicitas ab omni ævo depu-
 tata est. consequeris hoc assidua
 meditatione vitæ futuræ, Dei que,
 qui te sibi creauit, & sibi soli, me-
 mor in quacunq; re proposita, Dei
 te esse; illi te conditum nec alteri.
 quidquid proinde ad illum non
 ducit, quidquid abducit, ad interitum
 ducere, & interitum æternum
 cogita æternum, & non magno
 molimine abduces te à perituris.
 premunt hæc momentanea, & ad
 se alliciunt opes, honores, gaudia
 obice æterna, clypeum illis iacu-
 lis, propugnaculum arietibus. &
 ubicumque te illecebræ comitan-
 tur, premitque vestigia noxiis hic
 scorpius, oppone æterna; siue illa
 felicia, siue infelicia sint, vinces ad-
 uersarias acies, nocitura toxica
 nullum antidotum illis venenis me-
 dicandis, extinguendis potentius
 nulla te agmina, ne metue, lædent
 æter

si aternitas in fronte est: ferrum-
que omne euolabit innoxium vir-
gine lapsu, si aternitas, perpetuo
fidoque comitatu, claudat latus.
beata cogitatio, quæ te conditori
reddet, & cælo cui natus. Beata,
quæ te flammis eripiet, & flammis
aternum vrentibus, seuiantibus.
Hæc meditare, & viues, viuesque
æterna felix gloria, Sanctis Deoque
æternum sociatus.

C A P V T II.

PECCATA. quorum magnitudi-
nem, seuitiam, improbum domina-
tum, non multarum horarum lectio
docebit. Videbis nihil omni æuo
impunitum vindicem Dei dexte-
ram transisse. quæ etiam in cogita-
ta, pura licet manu, immensum sa-
nit. exempla id olim docent. Hoc
graue. momentaneum peccatum ef-
se, æternam pœnam. auolat illud
quavis ocuis alite, vento, iaculo.
manent tormenta nullo æuo ponen-
da

da